

РЕШЕНИЕ

№ 2319

гр. София, 09.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 27 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: **ДИМИТЪР К. ДЕМИРЕВ**

при участието на секретаря **ПЕТЯ Н. НИКОЛОВА**
като разгледа докладваното от **ДИМИТЪР К. ДЕМИРЕВ** Гражданско дело № 20231110125837 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.422 ГПК.

С искова молба ищецът ***** е предявило против Р. М. М. положителен установителен иск по реда на чл.422 ГПК с правно основание чл. 240, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 9, ал. 1 ЗПК, вр. чл. 99, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 99, ал. 1 ЗЗД с искане да бъде признато за установено, че ответникът дължи на ищеца сумата от 22304.40лв., представляваща непогасена главница по сключен между ответника и ***** договор за потребителски кредит № 3996790/18.12.2019г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК- 30.01.2023г., до окончателно изплащане на задължението, сумата от 1790.96лв.- мораторна лихва за периода от 02.09.2020г. до 30.01.2023г., които вземания били прехвърлени в полза на ищеца по силата на рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания /цесия/ от 02.11.2018г. и индивидуален договор за продажба и прехвърляне на вземания /цесия/ от 19.10.2020г., за които парични вземания е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК от 08.02.2023г. по ч. гр. дело № 5308/2023г. по описа на СРС, 27 състав.

Предявени са и евентуални осъдителни иски с правно основание чл. 240, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 9, ал. 1 ЗПК, вр. чл. 99, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 99, ал. 1 ЗЗД за сумата от 22304.40лв., представляваща непогасена главница по сключен между ответника и ***** договор за потребителски кредит № 3996790/18.12.2019г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба до

окончателното плащане, сумата от 2399.96лв.- мораторна лихва за периода от 02.09.2020г. до датата на подаване на исковата молба, които вземания били прехвърлени в полза на ищеца по силата на рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания /цесия/ от 02.11.2018г. и индивидуален договор за продажба и прехвърляне на вземания /цесия/ от 19.10.2020г.

Ищецът твърди, че на 18.12.2019г. между ***** и ответника е сключен договор за потребителски кредит № 3996790 при общи условия, по силата на който ***** предоставило на ответника кредит в размер на 23000лв., който последният се задължил да върне на 60 броя месечни погасителни вноски в размер от по 535.82лв., дължими от 01.01.2020 г. в срок до 01.12.2024г., съобразно погасителен план към договора, като заплати и уговорения в договора размер на възнаградителна лихва. Общият размер на задължението при сключване на договора възлизал на сумата от 32149.20лв., в която е включена главница в размер на предоставената в заем сума от 23000лв., възнаградителна лихва в размер от 7088.76лв, така и такса за разглеждане на кредита в размер на 460лв. и застрахователна премия в размер на 1600.44лв. Поддържа, че ответникът не е изпълнявал точно задълженията си по договора за кредит, поради което кредиторът обявил задълженията по договора за предсрочно изискуеми, за което ответникът е уведомен на 26.10.2022 г. чрез ЧСИ Й. *****, с район на действие- СГС. Ищецът твърди, че е придобил вземанията на кредитора по кредита по силата на рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания /цесия/ от 02.11.2018г. и индивидуален договор за продажба и прехвърляне на вземания /цесия/ от 19.10.2020г. към същия, за което ответникът е уведомен на 26.10.2022 г. Моли за уважаване на исквете.

Съобщение с указания по чл.131 ГПК е изпратено до ответника, който в срок е подал отговор, в който намира предявените икове за неоснователни като оспорва същите по основание и размер. Признава, че между страните е сключен процесният договор за кредит, както и заявява, че не оспорва факта на сключените договори за цесия, както и че е уведомена за прехвърлянето на процесните вземания на ищеца. Твърди, че е извършвала плащания на задълженията по договора, които не са взети предвид от ищеца. В тази връзка сочи, че е заплатила първите три погасителни вноски в общ размер от 1607.46лв., съобразно приложимия към договора за кредит погасителен план, с които са погасни задължения за главница в размер на 1092лв. и за лихва в размер на 515.46лв., както и след като е уведомена от ищеца за прехвърлянето на вземанията е заплатила сумата от 6000лв. по посочения в уведомлението начин- в брой на каса на ***** и е посочила номера на договора за кредит като основание за плащането. Твърди, че към задълженията по договора за главница е включена „такса за разглеждане на кредита“ в размер на 460лв., както и върху тази сума са начислявани възнаградителна лихва и наказателна лихва. Поддържа, че посочената такса е включена към задължението за главница и е начислена в противоречие с чл.10а от ЗПК, доколкото съставлява такса, свързана с усвояване и управление на кредита,

така и клаузата, въз основа на която е начислена, е неравноправна на основание чл. 143, ал. 1 ЗЗП и в противоречие с добрите нрави, тъй като не представлява допълнителна услуга, както и е уговорена в прекомерно завишен размер. По отношение на договора за застраховка, сключен към процесния договор за кредит, въвежда възражение, че не е спазена изискуемата от закона форма, тъй като съдържанието му не е съобразено с изискванията за шрифт и не е изготвен на ясен и разбираем за потребителя начин, както и е сключен в противоречие с чл. 325 от КЗ, поради което договорът за кредит бил нищожен. Оспорва договора за застраховка да е породил действие, доколкото застрахователна премия по същия е заплатена с част от главницата по заема, с оглед на което и за ищеца не е налице правен интерес да претендира посоченото вземане като част от главницата, доколкото същото не му е прехвърлено от първоначалния кредитор, както и не е налице основание за начисляване на лихви към посоченото вземане. Твърди, че договорът за застраховка е сключен в изпълнение на задължително условия за отпускане на заема, което е поставено от страна на кредитора, въпреки липсата на законово изискване. Включването на застрахователната премия към задълженията по договора за кредит намира, че е извършено в противоречие принципа на добросъвестност и на добрите нрави, доколко начисляването на това вземане към задълженията по договора поставяло потребителя в неравноправно положение. Моли за отхвърляне на исквете.

Софийският районен съд, след като взе предвид становищата на страните и ангажираните по делото доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, намери за установено следното от фактическа страна:

От приобщеното ч.гр.д. № 5308/2023г. по описа на СРС, 27 състав, се установява, че със заявление с вх.№ 25261/30.01.2023г. ищецът е поискал издаване на заповед за изпълнение по чл.410 ГПК, въз основа на което е издадена заповед № 4412 за изпълнение на парично задължение по чл.410 ГПК от 08.02.2023г. по ч.гр.д. № 5308/2023г. по описа на СРС, 27 състав, с която е разпоредено Р. М. М. с ЕГН: ***** и адрес: ***** да заплати на заявител ***** с ЕИК: ***** и адрес: гр. *****, сумата 22 304,40 лева (двадесет и две хиляди триста и четири лева и 40 стотинки), представляваща цедирано вземане за главница по Договор за кредит № 3996790/18.12.2019, ведно със законна лихва за период от 30.01.2023 г. до изплащане на вземането, сумата 1 790,96 лева (хиляда седемстотин и деветдесет лева и 96 стотинки), представляваща мораторна лихва за период от 02.09.2020 г. до 30.01.2023 г., както и държавна такса в размер на 481,91 лева (четиристотин осемдесет и един лева и 91 стотинки) и юрисконсултско възнаграждение в размер на 50,00 лева (петдесет лева). В срока по чл.414 ГПК е подадено възражение, поради което съдът с разпореждане № 43003/04.04.2023г. е дал указания по чл.415, ал.1, т. 1 ГПК, в изпълнение на които в срок е предявен настоящият иск.

Видно от приобщеното ч.гр.д. № 5308/2023г. по описа на СРС, 27 състав,

със заявление с вх.№ 25261/30.01.2023г. ищецът е претендирал обезщетение за забава върху дължимите суми (при посочена стойност на кредита 23000лв. преведена сума по сметка на ответницата на 19.12.2019г., съответно главница 25060.44лв., включващ чиста стойност 23000лв., т.е. преведената главница, 460лв. такса за разглеждане и 1600.44лв. застрахователна премия), за периода от 02.09.2020г. до 29.01.2023г. е претендирано обезщетение за забава в размер на 1790.96лв.

Приет по делото е договор за потребителски кредит № 3996790/19.12.2019г., съгласно който между Р. М. М. и ***** е сключен договор за потребителски кредит на стойност 23000лв., при параметри: 460лв. такса разглеждане на кредит, 1600.44лв. застрахователна премия, размер на кредита (главница) 25060.44лв., сума дължима от потребителя: 32149.06лв., лихвен процент – плаваща лихва, при ГЛП: 10.34%, Референтен лихвен процент 0.08% и фиксирана надбавка от 10.26%, ГПР: 11.74%, месечни вноски: 60бр., с падежна дата на първа а вноска: 01.01.2020г., месечна сума: 535.82лв.

Приета по делото е декларация за застраховането по застрахователни програми ***** пакет Б или „ББ Плюс“, по силата на която на Р. М. е издаден сертификат застраховка „Кредитна протекция Плюс, пакет Б № 3996790, който удостоверява, че застрахователи срещу застрахователна премия се съгласяват да застраховат кредитополучател по банков потребителски кредит, администриран от ***** , за срок равен на срока на договора за кредит, и размер на застрахователната премия – същата се заплаща месечно или еднократно. Размерът на еднократната премия се изчислява като процент от първоначалната сума на кредита, умножена по продължителността на кредита в месеци и се изплаща еднократно. Размерът на месечната застрахователна премия се изчислява като процент от първата месечна погасителна вноска и се заплаща всеки месец. Върху застрахователната премия се начислява данък от 2% по чл.9 ЗДЗП.

Приет по делото е рамков договор за цесия от 02.11.2018г., по силата на който ***** прехвърля на ищеца вземанията си чрез отделни договори за цесия. Приет по делото е индивидуален договор за цесия от 19.10.2020г., по силата на който ***** прехвърля на ищеца вземания произхождащи от договори за потребителски кредит описани в Приложение № 1 неразделна част от договора. Съгласно последното под № 171 е индивидуализирано вземане по договор № 3996790/18.12.2019г., спрямо Р. М. М. с ЕГН: ***** , с посочен остатък на главница в посочен размер от 23968,17лв., лихва 1661,96лв. или общ размер 25630,13лв. Прието е потвърждение по чл.99 ЗЗД за извършена цесия от ***** . Прието е пълномощно, по силата на което ***** упълномощава цесионера ***** да уведомява по чл.99, ал.3 ЗЗД всички длъжници за извършено прехвърляне съгласно договор за цесия от 19.10.2020г., сред които и Р. М. М. с ЕГН: ***** . Прието е и уведомително писмо от ***** чрез ***** до Р. М. М., с което последната се уведомява за извършената

цесия, така и че към 26.10.2020г. задължението възлиза на 25630,13лв, връчено съгласно съобщение чрез ЧСИ ***** на 26.10.2022г. на лице по чл.46, ал.2 ГПК.

В съобщението за връчване чрез ЧСИ ***** от **26.10.2022г.** е описано, че се връчва уведомлението за извършена цесия (изх.№ УПЦ-П-УКФ/3996790 л.37), **на гърба** на което, е посочено, че поради просрочие и неплащане на погасителни вноски по договора за потребителски кредит, всички вземания по него са изискуеми изцяло и в пълен размер, **считано от датата на получаване на уведомлението.**

Прието е първоначално и допълнително заключение на вещо лице по допусната ССЧЕ, което съдът кредитира, се установява, че според счетоводните записвания на цедента кредитът е бил усвоен на 19.12.2019г., като е преведена сума от 19915.43лв., постъпили са плащания от ответницата в общ размер на 1627.48лв., като е описано в счетоводството на цедента, че просрочената главница е 2338.25лв., просрочената лихва 1406.37лв., мораторна лихва 137.55лв., редовна главница 21619.92лв. и възнаградителна лихва 118.04.лв., или общо 25630.13лв. към 15.04.2020г. На следващо място в счетоводството на цесионера след датата на цесията от 19.10.2020г. са отразени плащания от ответницата в размер на 6000лв., като остатъкът от задължението, което фигурира включва остатък от главница 22304.40лв., съдебни разноси 1687.82лв., лихва за забава от 19.10.2020г. до 01.09.2023г. в размер на 3329.62лв. или общо 27321.84лв. Вещото лице е изчислило, че към 19.10.2020г. лихвата за забава върху размера на просрочената главница (2338.25лв.) е 137.55лв., от 19.10.2020г. (цесията) до 01.09.2023г. лихвата за забава изчислена върху размера на остатъка от главницата (23968.17лв.) е в размер на 6003.89лв. Плащанията от ответницата за сумата от 6000лв. (в периода 11.02.2021г. до 31.01.2022г.) са отразени в счетоводството на цесионера, като е погасена част от дължимата лихва за забава (2674.27лв.), договорна лихва (1524.41лв.) и главница (1663.77лв.) и мораторната лихва до 19.10.2020г. (137.55лв). Видно от заключението на вещото лице – по договора няма отделен компонент в счетоводството на цедента по отношение на такси и застраховки, а същите са удържани при отпускане на сумата, съответно са капитализирани, като лихвеният процент е изчисляван на база капитализираната главница (реално усвоената сума е 19915.43лв., таксата за разглеждане е 460.00лв., застрахователната премия е 1600.44лв., лихвата от 10.34% не е изчислявана върху размера на усвоената главница, нито от сбора от трите компонента, който би бил 21975,87лв., а върху главница от 25060.44лв., т.е. размер на кредита от 23000лв., с включени 460лв. такса за разглеждане и 1600.44лв. застрахователна премия, при което и определената месечна вноска е в размер на 535.82лв.). В приетото допълнително заключение се установява, че при главница в размер на сума от 19915.43лв., размерът на месечната погасителна вноска при ГЛП 10.34% с първа погасителна вноска 01.01.2020г. и последна 01.12.2024г. е в размер на 425.48лв.; при главница в размер на 21515.87лв., размерът на месечната

погасителна вноска при ГЛП 10.34% с първа погасителна вноска 01.01.2020г. и по следна 01.12.2024г. е в размер на 459,65лв.; При главница в размер на сума от 21975.43лв., размерът на месечната погасителна вноска при ГЛП 10.34% с първа погасителна вноска 01.01.2020г. и по следна 01.12.2024г. е в размер на 469,60лв. Вещото лице дава заключение, че при цедента са отразени плащания в общ размер на 1627.48лв. Според изчисленията на вещото лице при отразяване на плащанията на ответницата при цедента: по първия вариант на главницата (19915.43лв.), размерът на остатъка от главницата към 15.04.2020г. е 18843.48лв. (включваща 1646.66лв. просрочена главница и 17196.82лв. редовна главница), остатъкът за лихвата е 1083.21лв. (992.45лв. просрочена лихва и 90.76лв. лихва върху редовна главница), и остатък за законната лихва за забава към 19.10.2020г. е 104.69лв.; по втория вариант на главницата (21515,87лв.), размерът на остатъка от главницата към 15.04.2020г. е 20443,72лв., а остатъкът за лихвата е 1222,98лв., и остатък за законната лихва за забава към 19.10.2020г. е 111,63лв.; по третия вариант на главницата (21975,43лв.), размерът на остатъка от главницата към 15.04.2020г. е 20893,14лв., а остатъкът за лихвата е 1262.67лв., и остатък за законната лихва за забава към 19.10.2020г. е 116,07лв.. Вещото лице дава заключение, че при цесионера са отразени плащания в общ размер на 6000лв., след което са правени изчисления за останалия размер на задължението, като вещото лице по някаква причина е изчислила законна лихва, вкл. по варианта на отпусната главница по първия вариант в размер на 4717.85лв. за периода от 19.10.2020г. до 01.09.2023г. (период след подаване на заявлението), поради което съдът не кредитира заключението по отношение на четвърти въпрос от допълнително поставените от съда въпроси в тази част, доколкото предмет на разглеждане е претенция за мораторна лихва от 02.09.2020г. до 30.01.2023г.

СОФИЙСКИЯТ РАЙОНЕН СЪД, 27 състав, като прецени събраните по делото доказателства по реда на чл.235, ал.2, във вр. с чл.12 ГПК, по свое убеждение, намира за установено от правна страна следното:

Предявени са по реда на чл.422 ГПК положителни установителни искиове с правно основание чл. 99 ЗЗД вр. 240, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 9, ал. 1 ЗПК и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

С доклада по делото съдът е разпределил в тежест на доказване на ищеца наличието на валидно облигационно отношение по договор за потребителски кредит № 3996790/18.12.2019 г., сключен между Р. М. М. и *****, и неговото съдържание; предоставяне на заемната сума на ответника; размера на уговорената възнаградителна лихва; изпадането на ответника в забава по отношение на задълженията му по договор за потребителски кредит № 3996790/18.12.2019 г.; размера на обезщетението за забава; прехвърляне на вземанията по отношение на ответника в полза на ищеца чрез договора за цесия; уведомяване на длъжника за извършената цесия. В тежест на ответника, при установяване на горните обстоятелства, е разпределено да докаже положителния факт на погасяване на задълженията. Във връзка с възраженията за наличие на нищожни/неравноправни клаузи касателно

възнаградителната лихва и такса за разглеждане на кредита (която ответникът твърди, че съставлява част от общата стойност на задълженията по договора за кредит), съдът е предоставил възможност на страните в условията на състезателност да изразят становище по наличието/липсата на неравноправност на цитираните клаузи от договора.

По същество не се спори за сключване на договора и прехвърляне на вземанията по договора в полза на цесионера, като спорът се концентрира по размера на вземането, доколкото ответницата твърди плащания преди и след цесията, твърди нищожност на клаузата за оценка за риска и оспорва дължимостта на застрахователната премия.

Първо, съдът приема, че таксата за оценка за риска в размер на 460лв. е нищожна с оглед чл.10а, ал.2 ЗПК. Задължението на потребителя да заплати еднократна такса за оценка на риска е такса за действия, свързани с усвояване на кредита, тъй като тя е част от дейността му по предварителна оценка на кредитоспособността на длъжника и като такива не може да бъде събирана от длъжника по силата на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, доколкото тази оценка е правно задължение на кредитора, поради което той не предоставя на кредитополучателя съответна "услуга", за осъществяването на която се дължи насрещна парична престация. Цедентът, като търговец, извършващ по занятие дейност по отпускане на заеми, не следва необосновано да прехвърля риска от неплатежоспособност на кредитополучателя преимуществено върху последния, завишавайки цената на кредитиране с цел да компенсира евентуалните загуби от пълно или частично неиздължаване. Неизпълнението от страна на потребителя е нормален стопански риск за дейността на кредитора, който следва да бъде ограничен чрез предварително извършената при отпускане на заемната сума оценка за финансовото състояние на потребителя. В този смисъл разпоредбите на чл. 16, ал. 1 и 2 ЗПК предвиждат кредиторът да извърши преценка за имуществото състояние на потребителя въз основа на достатъчно информация, в т. ч. информация, получена от потребителя, и ако е необходимо, да извършва справка в Централния кредитен регистър или в друга база данни, използвана в Република България. В случая клаузата, с която е уговорена такса за оценка на риска в размер на 460лв., прехвърля върху самия длъжник финансовата тежест от изпълнението на задълженията на кредитодателя за предварителна оценка на платежоспособността на кандидатстващите за кредит и води до неоправдано допълнително увеличаване на размера на задълженията по договора. Разпоредбата на чл. 10а, ал. 1 ЗПК предвижда, че кредиторът може да събира от потребителя такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит. Таксата за оценка на риска е пряк разход, свързан с усвояване на кредита и нейното събиране е изрично забранено с разпоредбата на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, което води до нищожност на тази клауза поради противоречие със закона. Тя води до допълнително увеличаване на размера на разходите по кредита, погасява се с ежемесечните вноски, включена е в изчисляване на ГПР по кредита, съгласно твърденията във

въззивната жалба, като същевременно се създава значително неравновесие между правата на кредитополучателя и кредитодателя с оглед престациите, които си дължат страните.

Второ, съдът приема, че застрахователната премия представлява разход, който е следвало да бъде включен в ГПР и липсата на този разход в договора за кредит при изчисляването на ГПР е в противоречие с императивната разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, водещо до недействителност на договора на основание чл. 22 от ЗПК. С оглед това при съобразяване извършените плащания по договора, следва да се присъди чистата стойност на кредита по смисъла на чл. 23 от ЗПК. Това е така поради следното: От заключението на вещото лице по ССЧЕ се установява, че усвоената от потребителя ответник сума е в размер на **19915.43лв.**, въпреки това възнаградителната лихва по кредита (с оглед размера на месечните вноски от 535.82лв., доколкото при главница от 21975,87лв. месечната погасителна вноска би била в размер на 469.60лв.) е определяна на база главница от 25060.44лв. /т.е. размер на кредита от 23000лв., 460лв. такса за разглеждане и 1600.44лв. застрахователна премия/. По силата на § 1, т. 1 от ДР на ЗПК "Общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси. В случая застрахователната премия и таксата за оценка за риска представляват разходи, които е следвало да бъдат включен в ГПР и липсата на тези разходи в договора при изчисляването на ГПР е в противоречие с императивната разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, водещо до недействителност на договора на основание чл. 22 от ЗПК. В този смисъл е и даденото определение в чл. 3, буква "ж" на Директива 2008/48/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета. Доколкото в сключения договор за кредит ГПР е посочен неправилно, съдът, намира че в случая е налице и нелоялна търговска практика от страна на кредитната институция, "заблуждаваща" по смисъла на европейското законодателство. Поради това, съдът намира, че е нарушено изискването за посочване и изчисление на ГПР съобразно законовите изисквания, което от своя страна води до недействителност на целия договор на основание чл. 22 ЗПК, тъй като е изведено като съществено условие на договора /изрично в този смисъл: Решение № 5736 от 10.11.2023 г. по в. гр. д. № 6234 / 2023 г. на Софийски градски съд; Решение № 5743 от 10.11.2023 г. по в. гр. д. № 7492 / 2023 г. на

Софийски градски съд; Решение № 1749 от 10.04.2023 г. по в. гр. д. № 12443 / 2021 г. на Софийски градски съд; Решение № 3869 от 13.07.2023 г. по в. гр. д. № 8634 / 2022 г. на Софийски градски съд; Решение № 6466 от 14.12.2023 г. по в. гр. д. № 3163 / 2023 г. на Софийски градски съд; Решение № 630 от 05.02.2024 г. по в. гр. д. № 10118 / 2023 г. на Софийски градски съд; определение № 50685 от 30. 09. 2022 г. по гр. д. № 578/2022 г. на ВКС, ГК, III ГО, постановено по реда на чл. 288 ГПК и др./.

Трето, съгласно практиката на ВКС, а именно решение № № 50174 от 26. 10. 2022 г. по гр. д. № 3855/2021 г. на ВКС, IV г. о., както и решение № 60186 от 28. 11. 2022 г. по т. д. № 1023/2020 г. на ВКС, I т. о., договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същи вид за продължителен период от време, при които потребителят заплаща стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното предоставяне. При недействителност на договора, съгласно разпоредбата на чл. 23 ЗПК, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Ако тази недействителност се установи в производството по чл. 422 ГПК, съдът следва да установи с решението си дължимата сума по приетия за недействителен договор за потребителски кредит, доколкото ЗПК е специален закон по отношение на ЗЗД и в цитираната разпоредба на чл. 23 ЗПК е предвидено задължението на потребителя за връщане на **чистата сума по кредита**.

Четвърто, по отношение на изискуемостта /с оглед горното където съдът приема, че ищецът цесионер е доказал възникване в полза на цедента вземане за главница само в размер на сумата от 19915.43лв/ съдът приема, че ищецът е доказал изискуемост и на останалата част от главницата (доколкото крайният падеж е 01.12.2024г). Съдът приема, че договорът е обявен за предсрочно изискуем считано от 26.10.2022г. Дадените в ТР №8/2017г. от 02.04.2019г. по т.д.№8/2017г. на ОСГТК на ВКС разрешения, че предсрочната изискуемост на вземането по договор за кредит няма за последица изменение на основанието, от което произтича вземането, съответно вземането е едно и също, независимо дали то се претендира като сума, сбор от падежираните вноски, или като предсрочно изискуема главница, са приложими и в хипотезата, когато вземането е индивидуализирано в договор за цесия като предсрочно изискуемо, но предсрочната изискуемост не е била обявена на длъжника преди сключването на договора за цесия. Погрешната преценка на цедента, че вземането му е станало предсрочно изискуемо не се отразява на предмета на договора за цесия, нито на нейния транслативен ефект. За да породи договорът за цесия своите правни последици, достатъчно е прехвърленото вземане да е индивидуализирано по основание и размер. Прехвърлянето на право, което не е изискуемо, е действително, съответно настъпването на

изискуемостта не обуславя годността на вземането да бъде предмет на договор за цесия. Не съставлява пречка за прехвърлянето на това вземане и съществуващ спор между кредитора и длъжника относно действителния размер или изискуемостта на вземането. В съответствие с принципа, че никой не може да прехвърли повече права, отколкото сам притежава, цесионерът придобива вземането в състоянието, в което то се е намирало към момента на сключване на договора за цесия, като в негова полза ще преминат действително притежаваните от цедента права до посочения в цесията размер. Върху цесионера като нов кредитор преминават всички права, които старият кредитор е имал по отношение на длъжника във връзка със съществуващото към момента на сключване на цесионната сделка вземане, в това число и да обяви кредита за предсрочно изискуем при наличие на предвидените в договора предпоставки за това. Същевременно длъжникът може да прави срещу новия кредитор всички възражения, които има по отношение на стария кредитор, в това число – за липса на изрично обявена предсрочна изискуемост / в този смисъл решение №204/25.01.2018г. по т.д.№2230/2016г. на ВКС, ТК, I т.о./. При основателност на възражението за липса на обявена предсрочна изискуемост преди сключването на договора за цесия, няма пречка цесионерът да упражни това право при наличие на посочените в договора между цедента и длъжника предпоставки или при осъществяване на установени в закона юридически факти за обявяване на предсрочната изискуемост. Няма пречка също така цесионерът да претендира вземането поради настъпване на уговорения в договора срок за изпълнение, независимо, че вземането е било погрешно индивидуализирано в договора за цесия като предсрочно изискуемо. / в който смисъл Решение № 50103 от 12.01.2024 г. по т. д. № 1970 / 2022 г. на Върховен касационен съд, 1-во тър. отделение. Следователно с връчване на съобщението за цесията от цесионера, на гърба на което има изявление за изискуемост, ищецът е доказал обявяване на предсрочната изискуемост на кредита.

Пето, по размера – с оглед приетото, че се дължи чистата сумата по кредита (усвоената сума е 19915.43лв.), с оглед данните за плащания в размер на 1627.48лв до 15.04.2020г. така и в размер на 6000лв. в периода от 11.02.2021г. до 31.01.2022г., то със същите е погасена главница в общ размер на **7627,48лв.**, следователно единствено искът за главница е основателен и то частично до сумата от **12287,95лв.**, а останалите икове следва да се отхвърлят като неоснователни.

По предявените евентуални осъдителни икове:

В мотивите на т. 11б от ТР № 4/2013 г. от 18.06.2014 г. по т. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС е прието, че въвеждането на **друго основание**, от което произтича вземането, различно от това въз основа на което е издадена заповедта за изпълнение, може да се заяви чрез предявяване на осъдителен иск при условията на евентуалност. В случая основанието на предявените установителен и осъдителен иск за главницата е **едно и също** - неизпълнение по договора за кредит, като предметът съвпада (разликата в мораторната

лихва е доколкото същата се претендира до исковата молба, но същото е включено в издадената заповед). Поради изложеното, предявеният евентуален осъдителен иск е недопустим.

По разноските:

С право на такива разполагат двете страни. Ищецът е доказал сторени разноски по настоящото и по заповедното производство (с оглед т.12 ТР 4/14) в общ размер на 1113,82лв., поради което и с оглед частичната основателност на иска за главница има право на разноски в общ размер на **570лв.** Ответницата е била представлявана от адвокат по чл.38 ЗАДВ. ,поради което в полза на адв. ***** А. от САК, л.№ *****, следва да се присъдят разноски в размер на **650лв.** Ответницата е освободена от разноски (200лв.) за допълнителното заключение на ССЧЕ. С оглед частичната неоснователност на иска ищецът следва да бъде осъден да заплати по сметка на СРС разноски в размер на **98лв.**

Мотивиран от изложеното Софийският районен съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения по реда на чл.422 ГПК положителен установителен иск с правно основание чл. 99 ЗЗД, вр. чл. 79, ал. 1, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл.23 ЗПК, че **Р. М. М.** с ЕГН: ***** и адрес: ***** , дължи на ***** с ЕИК: ***** и адрес: ***** , сумата **12287,95лв.**, представляваща цедирано вземане за главница по Договор за кредит № 3996790/18.12.2019, ведно със законна лихва за период от 30.01.2023 г. до изплащане на вземането, за която сума има издадена заповед № 4412 за изпълнение на парично задължение по чл.410 ГПК от 08.02.2023г. по ч.гр.д. № 5308/2023г. по описа на СРС, 27 състав, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за главница за разликата над уважената част до пълния претендиран размер от 22304.40лв., така и **ОТХВЪРЛЯ** иска за мораторна лихва в размер на 1790.96лв. за периода от 02.09.2020г. до 30.01.2023г.

ПРЕКРАТЯВА на основание чл. 130 ГПК, във вр. чл. 126 ГПК производството по гр. д. № 25837/2023 г. по описа на СРС, I Г. О., 27-ти състав в частта по предявените от ***** с ЕИК: ***** и адрес: гр. София ***** , срещу **Р. М. М.** с ЕГН: ***** и адрес: ***** , евентуално съединени осъдителни иски с правно основание чл. 240, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 9, ал. 1 ЗПК, вр. чл. 99, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 99, ал. 1 ЗЗД за осъждане ответницата да плати сумата от 22304.40лв., представляваща цедирано вземане за главница по Договор за кредит № 3996790/18.12.2019г., ведно със законната лихва от датата 12.05.2023г. изплащане на вземането, както и за сумата 2399.96лв.- мораторна лихва за периода от 02.09.2020г. до 11.05.2023г.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 ГПК **Р. М. М.** с ЕГН: ***** и адрес: ***** , да заплати на ***** с ЕИК:

***** и адрес: гр. София *****,, разноси по делото в общ размер на **570лв.**

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.4 ГПК *****, ЕИК: *****, Г*****, да заплати на адв. ***** А. от САК, л.№ *****, *****, разноси по делото в общ размер на **650лв.**

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.6 ГПК *****, ЕИК: *****, Г*****, да заплати по сметка на СРС разноси в размер на **98лв.**

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____